

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:5

2015-03-05

S2015/1659/FS

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att följa och utvärdera satsningen på att korta väntetiderna i cancervården

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att följa och utvärdera satsningen som syftar till att korta väntetiderna i cancervården m.m. I uppdraget ingår bl.a. att följa landstingens arbete med att införa och implementera standardiserade vårdförlopp i cancervården i syfte att bidra till ett gemensamt lärande för samtliga parter.

Genomförandet av uppdraget ska ske i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), de regionala cancercentrumen (RCC), patient- och brukarorganisationer, organisationer som företräder professionerna samt andra berörda myndigheter och organisationer.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 3 000 000 kronor under 2015. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 16 Åtgärder för en bättre cancervård. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska inkomma till Kammarkollegiet senast den 1 december 2015.

Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2016. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Socialstyrelsen ska senast den 1 juni 2015 lämna in en plan för hur myndigheten avser att arbeta med uppföljnings- och utvärderingsuppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Socialstyrelsen ska senast den 1 maj 2015 bestämma koder och beskrivningstexter för två mätpunkter, välgrundad misstanke och start av behandling, för de fem första pilotdiagnoserna i satsningen. Arbetet ska ske i samråd med SKL och RCC.

Socialstyrelsen ska löpande hålla Regeringskansliet (Socialdepartementet) informerat om genomförandet av uppdraget. Myndigheten ska dessutom senast den 30 november varje år, med start 2015, lämna en årlig redovisning (lägesrapport) till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Under 2015 ska myndigheten genomföra en baslinjemätning som ska ligga till grund för en väsentlig del av den fortsatta uppföljningen och bedömningen. Resultatet av baslinjemätningen ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 november 2015. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 april 2019. I slutredovisningen ska det ingå en samlad bedömning och analys utifrån målen med satsningen.

Rekvisitionen, redovisningarna och eventuell återbetalning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Genom bl.a. den nationella cancerstrategin har cancervården vidareutvecklats och stärkts under de senaste åren vilket visas bl.a. i Öppna jämförelser cancer 2014. Uppföljningar av cancervårdens tillgänglighet visar dock på att väntetiderna är långa och att de regionala skillnaderna är stora. För flera cancerformer får patienten i vissa delar av landet vänta tre gånger så länge från remiss till behandling som i andra delar av landet. Inget landsting har dock genomgående långa väntetider och det är inte samma landsting som ligger i toppen respektive botten. Skillnaderna mellan landstingen indikerar att det finns potential att förbättra tillgängligheten generellt genom bl.a. utvecklade arbetssätt.

Regeringen avser därför avsätta 500 000 000 kronor per år 2015–2018 för att skapa en mer jämlik och tillgänglig cancervård. I januari 2015 enades regeringen och SKL om en överenskommelse om att korta väntetiderna i cancervården (dnr S2015/470/FS).

Målet med satsningen är att förbättra tillgängligheten inom cancervården genom att korta väntetiderna och minska de regionala skillnaderna. På så sätt skapas en mer jämlik cancervård med ökad kvalitet. Det handlar i första hand om att förkorta vårdförloppet mellan att misstanke om cancer föreligger till behandlingsstart. En viktig åtgärd för att åstadkomma detta är att införa ett gemensamt nationellt system med standardiserade vårdförlopp. Dessa vårdförlopp beskriver vilka utredningar och första behandlingar som ska göras inom respektive cancerdiagnos, samt vilka

maximala tidsgränser som gäller för de olika åtgärderna. Tidsgränserna utgår enbart från värdeskapande tid och kommer att variera mellan diagnoser och olika behandlingar.

Förutom en förbättrad tillgänglighet ska införandet av vårdförloppen även skapa ökad nöjdhet hos patienterna genom bl.a. bättre information och mer delaktighet.

Arbetet med cancersatsningen ska bygga på det utvecklingsarbete som är gjort inom ramen för den nationella cancerstrategin och de upprättade RCC.

Närmare om uppdraget

Regeringen anser att det är viktigt att följa och utvärdera den nya satsningen på cancerområdet för att se om överenskommelsen med SKL och eventuella övriga insatser bidrar till den effekt som regeringen önskar, dvs. en mer jämlik och tillgänglig cancervård.

Socialstyrelsen ska under första halvåret 2015 göra en baslinjemätning utifrån målen med satsningen, dvs.:

- kortare väntetider,
- minskade regionala skillnader, och
- ökad nöjdhet hos patienterna.

Baslinjemätningen ska även innehålla en beskrivning av hur landstingen arbetade med patient- och vårdflödesprocesser före införandet av standardiserade vårdförlopp i cancervården liksom andra systemrelevanta komponenter eller processer. En fråga som bör studeras och analyseras är om införandet av standardiserade vårdförlopp knyter linjeorganisationen närmare samman med RCC (som kunskapsorganisation).

Socialstyrelsen ska årligen lämna en lägesrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Lägesrapporten ska innehålla en beskrivning av införandet och implementeringen av standardiserade vårdförlopp och hur arbetet fortskrider. Det ingår även att redogöra för eventuella undanträngningseffekter samt att beskriva hur landstingen har uppmärksammat regionala utmaningar, som t.ex. kompetensförsörjning, och hur de har åtgärdat dessa. Lägesrapporterna syftar framförallt till att bidra till ett gemensamt lärande för samtliga parter.

Socialstyrelsen har möjlighet att bedöma och prioritera inom vilka områden relevanta uppföljningar och analyser ska genomföras. Om uppföljningen visar på problem i införandet och implementeringen av stan-

standardiserade vårdförlopp, exempelvis i form av oförutsedda konsekvenser, är det viktigt att detta redovisas med förslag på möjliga åtgärder så att regeringen och SKL får underlag för att justera överenskommelsen eller överväga andra åtgärder. Socialstyrelsen har även möjlighet att löpande tillhandahålla rekommendationer till regeringen, SKL och sjukvårdshuvudmännen om hur satsningens genomslag och intentioner ytterligare kan stärkas.

I överenskommelsen mellan regeringen och SKL om kortare väntetider i cancervården ingår det att följa cancerledtiderna under införandet av standardiserade vårdförlopp. För att kunna följa upp tiden från välgrundad misstanke till start av behandling behövs identifiering av koder med beskrivningstexter av aktuella mätpunkter. Koder behövs för ingående mätpunkter i de fem standardiserade vårdförlopp som ska införas av landstingen under 2015.

Senast den 1 april 2019 ska Socialstyrelsen lämna en slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) innehållande en samlad bedömning av satsningen utifrån målen med reformen. Socialstyrelsen ska även sammanställa erfarenheter, slutsatser och resultat som kan komma hälso- och sjukvården till nytta inom andra områden än cancer tillsammans med övriga iakttagelser och förhållanden som myndigheten finner lämpliga för att spegla effekterna av satsningen.

Socialstyrelsen ska dessutom göra en hälsoekonomisk analys innehållande kostnadseffektivitetsaspekter på införandet av standardiserade vårdförlopp.

För 2015 avsätter regeringen 3 000 000 kronor för uppdragets genomförande. Regeringen avser även att avsätta medel för 2016–2018.

Medel för dessa år utbetalas i den mån riksdagen beviljar medel för detta ändamål.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Sara S Johansson

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Sveriges Kommuner och Landsting
RCC i samverkan